

Gdzie występują kleszcze?

W Polsce najczęściej spotykanym kleszczem jest kleszcz łąkowy, który występuje na terenie całego kraju, na obszarach o średnim poziomie wilgotności, głównie w lasach mieszanych i liściastych, na ich obrzeżach oraz na łąkach w pobliżu lasów. Kleszcze nie wspinają się powyżej wysokości 1 – 1,5 m, więc najczęściej można je spotkać w trawie, chwastach, krzewach na spodniej stronie liści. Kleszcze rozpoczynają swoją aktywność sezonową, gdy temperatury w ciągu doby przekroczą 5-7°C i jest wilgotno. Ich aktywność jest większa w godzinach porannych i wieczornych, najniższa zaś w godzinach południowych, zwłaszcza w okresie letnim w czasie upałów, ponieważ kleszcze ograniczają aktywność przy wysokich temperaturach.

Największa aktywność kleszczy przypada na miesiące kwiecień-czerwiec i wrzesień-październik.

Kleszcze wywołują choroby: BORELIOZĘ i KLESZCZOWE ZAPALENIE MÓZGU

BORELIOZA to jedna z najczęściej przenoszonych chorób przez kleszcze. Jest wieloukładową chorobą zakaźną, wywoływaną przez krętki *Borrelia burgdorferi*.

Jak dochodzi do zakażenia?

Na skutek ukłucia przez zakażonego kleszcza krętki dostają się do organizmu żywiciela wraz z jego śliną. Ryzyko zakażenia zwiększa się wraz z czasem żerowania. Bakteria boreliozy żyje w jelicie kleszcza i stamtąd przedostaje się do krwiobiegu i następnie do wielu narządów.

Boreliozą można zarazić się tylko od kleszczy, nic nie wiadomo na temat przenoszenia boreliozy przez inne wektory, w tym owady.

Objawy

Po 7-10 dniach od ukłucia przez zakażonego kleszcza może pojawić się w tym miejscu zmiana skórna, która następnie (w okresie nawet do kilku tygodni) powiększa się, tworząc czerwoną lub sinoczerwoną plamę – tzw. rumień wędrujący.

Miejscowej zmianie skórnej towarzyszą często objawy uogólnione, takie jak:

- ✓ zmęczenie,
- ✓ ból mięśni,
- ✓ gorączka,
- ✓ ból głowy,
- ✓ sztywność karku.

W przypadku wystąpienia objawów chorobowych należy zgłosić się do lekarza w celu wdrożenia antybiotykoterapii, która trwa przez minimum 3-4 tygodnie. Brak rozpoczęcia leczenia może prowadzić w konsekwencji do zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych oraz mózgu, zapalenia nerwów, zapalenia stawów lub zaburzenia rytmu pracy serca.

**Przebycie zakażenia nie daje trwałej odporności i nie chroni przed ponownym zakażeniem.
Nie ma dostępnej szczepionki przeciwko tej chorobie.**

KLESZCZOWE ZAPALENIE MÓZGU

Objawy

- ✓ gorączka,
- ✓ zmęczenie,
- ✓ ból mięśni,
- ✓ ból głowy,
- ✓ wymioty,
- ✓ nudności

Przechorowanie kleszczowego zapalenia mózgu daje trwałą odporność i chroni przed ponownym zakażeniem.

Przeciwko tej chorobie można się zaszczepić.

Szczepi się wg schematu:

pierwsza dawka w wybranym terminie

druga dawka w odstępie od 14 dni do 3 miesięcy od pierwszej dawki

trzecia dawka po 5 lub 9 do 12 miesięcy od drugiej dawki

Szczepienie przypominające składa się z:

pierwszej dawki po 3 latach od szczepienia podstawowego

dawek kolejnych co 3-5 lat w zależności od wieku

Ryzyko kontaktu z kleszczem można ograniczyć poprzez:

- ✓ noszenie odpowiedniej odzieży w miejscach, gdzie istnieje ryzyko występowania kleszczy (lasy, pola itp.), zakrywającej jak największą część ciała – noszenie długich spodni (nogawki należy wpuścić do skarpetek), koszul z długim rękawem,
- ✓ stosowanie repelentów (preparaty odstrasżające) zgodnie z zaleceniami producenta

Pamiętaj!

- ✓ po wizycie w lesie lub innym miejscu bytowania kleszczy należy dokładnie obejrzeć całe ciało
- ✓ po zauważeniu kleszcza, należy jak najszybciej go usunąć, przy użyciu specjalnego zestawu lub pęsety
- ✓ nie należy smarować kleszcza żadną substancją, aby nie zwiększać ryzyka zakażenia
- ✓ miejsce ukłucia należy zdezynfekować
- ✓ gdy usunięcie kleszcza sprawia trudności lub nie mamy w tym wprawy, należy zwrócić się o pomoc do lekarza. Trzeba jednak pamiętać, że jak najwcześniejsze usunięcie kleszcza znacząco zmniejsza ryzyko ewentualnego zakażenia.
- ✓ należy pamiętać, iż kleszcze będące wektorami krętków *Borrelia burgdorferi* mogą jednocześnie przenosić inne zarazki chorobotwórcze dla człowieka.